

**Til Holstebro Kommune
Kirkestræde 11 Holstebro
Teknik og Miljø**

Att: Torben Mølgaard (Holstebro Kommune) <Torben.Molgaard@holstebro.dk>

Fremsendelse af hørings svar til kommunens handleplaner for Natura 2000 området Nissum Fjord 2022-2027.

Fra DOF Vestjylland / Agner Svenstrup lokalitetsansvarlig Nissum Fjord, medlem af "Grønt råd"

Vores generelle indtryk af såvel Miljøministeriets Natura 2000 planer som af Holstebro kommunes heraf udarbejdede handleplaner er et på skrift vældigt ambitiøst og velbeskrevet arbejde som udgangspunkt for Nissum Fjords tilstand i henhold til såvel habitatet som for fuglebeskyttelsen.

Vi, som ofte kommer til fjorden, oplever, at der er store problemer med såvel den økologiske som den kemiske tilstand.

Vi oplever en fjord, som ikke lever op til det potentiale, der svarer til "gunstig bevaringsstatus" for naturtyper og arter. Nissum Fjord er et forholdsvis stort naturområde med potentiel stor vigtighed for naturtyper, som forudsætning for et rigt fugleliv for såvel ynglefugle som for træk- og rastefugle. Det fremgår bedst af udpegningsgrundlaget, som omfatter i alt 25 fuglearter, heraf 12 arter som ynglende. Hertil kommer et udpegningsgrundlag på habitatssiden, som ligeledes er relativt højt (bl.a. odder).

Den overordnede målsætning for Nissum Fjord er da også, at naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus. Målet er, at de tre bassiner i kystlagunen Nissum Fjord, de større søer (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene i området sammen med især de store strandengsarealer omkring vandområderne udgør et stort sammenhængende og varieret naturområde af stor naturmæssig værdi, der fortsat skal rumme velegnede vokse- og levesteder for områdets mange udpegede arter og naturtyper. For fuglearter gælder, at der sikres levesteder for de nationalt betydende forekomster af ynglende rørskovsfugle som rørdrum og rørhøg og for kolonirugende kystfugle som klyde, split-, fjord- og havterne. Strandengene omkring vandområderne var tidligere yngleplads for engfuglene almindelig ryle og brushane. For trækfugle gælder på tilsvarende vis, at fjorden sikres international værdi for en række af områdets udpegede trækfuglearter. For svanearterne: knop-, sang- og pibesvane og gåsearterne bram-, kortnæbbet - og lysbuget knortegås og andefuglene pibe- og spidsand samt toppet

skallesluger er det tilsvarende målet, at områdets vandområder og de tilknyttede strandenges store værdi som overnatnings- og fourageringsområde for disse arter opretholdes og sikres. Dette opnås kun ved en naturforvaltning, som fremmer naturtyper og levesteder via den mest hensigtsmæssige pleje og drift således, at naturtyperne øges, og der herved skabes den nødvendige sammenhæng mellem forekomsterne.

Med fjordens nuværende tilstand i erindring, holdt op mod kommunens handleplaner for perioden, forekommer disse planer at være yderst beskedne og flytter ikke noget væsentligt i forhold til at fastholde og forbedre habitatet og levesteder for arter.

At indsatsen er at rydde invasive arter (hvor?) og foretage hedepleje ved Helm Klit er slet ikke tilstrækkeligt i forhold til at forbedre tilstandsklasserne opad i skalaen. Store dele af de lysåbne enge har moderat tilstand (2.3.1. MST' Natura 2000-planer), hvilket også gælder for andre naturtyper. Planen pålægger kommunen at arbejde mod en tilstandsklasse god eller høj.

Kommunens indsats generelt er rettet mod Nisum Fjord som habitat, mens indsatsen, rettet mod fuglene, er helt fraværende. Fjorden er vel på lige fod et fuglebeskyttelsesområde. Og vi ved indvidere, at visse arter på udpegningsgrundlaget har ringe vilkår, hvilket gælder for engryle, brushøns, hav-, fjordterne og klyde.

En særlig udfordring er pomeransfuglens rastevilkår. Den har tidligere rastet i anseeligt antal, men pga. driftsformen på Pallisbjerg Enge med nu udelukkende vintersæd raster arten ikke længere her. Indsats bør være at fremme vårsæd fra pløjemark.

I kommunens handleplaner står, at de generelle ynglebetingelser for fuglearter er gode. Det er vel med denne begrundelse, at de ikke indgår i handleplanerne. Det gælder for ternerne på udpegningsgrundlaget, hvor Fjandø er eneste lokalitet. Udfordringen er, at potentialet til flere lokaliteter er tilstede og bør indarbejdes i handleplanerne.

Det samme gælder klyden, hvis levesteder er i en for ringe tilstand, svarende til moderat. Det forpligter en naturforvaltning med vægt på utilgængelighed, herunder mindre prædation.

Hvad angår vadefuglene - på eller ikke på udpegningsgrundlaget - har disse gennem en årrække haft så dårlige yngleforhold, at de for 2 -3 arters vedkommende er helt forsvundet som ynglefugle (engryler og brushøns). Rundt om fjorden fremtræder engarealer med den nødvendige fugtige engstruktur kun få eller ingen steder. Kommunen prioriterer overalt en sammenhængende rørskov til gavn for rørdrum, rørhøg og måske rørvagtel. Der er rigelig plads til en naturpleje, hvor en afgræsning, f.eks. på udvalgte parceller på Thorsmindetangen, går ud i fjorden (blå bånd) og hvor rørvæksten ændres til lysåbne og fugtige bånd, hvor vadefugle kan stikke næbet ned og finde føde.

Angående hydrologien har Holstebro kommune i første planperiode tilkastet grøblerender og kanaler på Thorsmindetangen syd. Tilsvarende er planlagt på Bøvling enge, men er ikke medtaget i

handleplanerne i denne periode. Det synes vi er ærgerligt, da der her er et oplagt potentiale for våde enge.

Prædation fra invasive dyr er et problem. Vi er jægerne taknemmelige for deres indsats i deres jagt på mårhund, mink og ræv på småøerne. Et tilskud fra kommunen vil givet vis kunne fremme denne indsats, fordi det stadig er en udfordring.

Fokus på indsatser, der gavner truede arter og fugle, er en bunden opgave. Dette er ikke nævnt i handleplanerne??

Indsats fra forrige perioder, som skal videreføres, er en fortsættelse af arbejdet med at afsøge behovet for og udlægge forstyrrelsesfrie zoner bl.a. til gavn for trækfugle, marine naturtyper og havpattedyr. Hertil kan vi kun konstatere, at forstyrrelser øges og ikke mindskes. Fjorden bliver i stigende grad anvendt til erhvervsformål og til fritidsformål. Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen til grund. Så er det ikke i orden, at kommunen med den anden hånd giver tilladelse til, inde i en, på en alle måder naturbeskyttet fjord, at etablere et fritidsområde, som lovliggør (kajak)sejlads med 12 stk. kajaker i 4 måneder i fuglenes vigtigste yngletid i døgnet 24 timer. I overensstemmelse med fuglebeskyttelsesdirektivet kan dette næppe tillades.

En på alle måder kompliceret udfordring er fjordens ringe biologiske og kemiske tilstand. Uanset myndighed skal kvaliteten på vandfladen forbedres, tilførsel af næringssalte formindskes og saliniteten stabiliseres. Tilstanden for nuværende er dårlig (tilstandsklasse V). I andre af kystens fjorde er havgræsserne i bedring og samme tilstand er en absolut betingelse for en fortsat udvikling af fjorden som Natura 2000 naturbeskyttelsesområde såvel for fjordens yngle- som for træk- og rastefugle. For ænderne på udpegningsgrundlaget og for andre ænder samt gæs og svaner er det vitalt at få ålegræsserne tilbage. Her er det dog glædeligt at læse fra den seneste miljøtilstandsrapport fra NOVANA vandmiljø og natur 2022, at N-balancen er jævnt faldende gennem en årrække.

Således ses kommunens Natura 2000 handleplanerne fra DOF Vestjyllands synspunkt. Noget er i spil, men ikke nok - og for langsomt. Mange løsninger er "det lange og tålmodige træk", og samtidig er vi opmærksomme på, at kommunens handlemuligheder af flere årsager er begrænsede.

Er der opklarende spørgsmål kontakt da:

Agner Svenstrup
Tjørnevej 48, Mejdal
7500 Holstebro
svebra@webspeed.dk Mobil 41317700